

vilde Landbosforeningens Indtægter blive formindskede i en betydelig Grad, og saaledes vilde Statens Bidrag ogsaa blive formindsket, saa at, saaledes som det her staar i Lovforslaget, kunde let Staten, istedetfor at virke samstemmende med Landbosforeningerne, komme til, om jeg saa maa sige, at optræde concurrerende med dem, og det vilde vistnok ikke være gavnligt eller hensigtsmæssigt. Da jeg imidlertid fuldkomment anerkender, at hiint Princip er rigtigt, og jeg ogsaa vil haabe, at det vil blive saa i Fremtiden, at alle Landbosforeninger vilde udsætte Præmier for Alle, uden Hensyn til, om de ere Medlemmer af dem eller ikke, alene i Sagens Interesse, saa vil jeg tillade mig nærmere at conferere med Medlemmerne af Udvalget, om ikke Forslaget kunde formuleres saaledes, at Staten overlader sit Bidrag til Landbosforeningerne, uden at bestemme det alene til Foreningens Medlemmer, men, idet det overlodes til Foreningerne selv, hvorledes de vilde bruge det, om de vilde anvende det til Medlemmerne alene eller udsætte det som Præmier for Alle, med Hensyn til det almindelige Vel. Derved troer jeg virkelig, at Sagen med Tiden vil jevne sig, og ikke skade Foreningerne, hvorimod jeg, naar man bestemmer det saaledes, som Lovforslaget indeholder, er bange for, at nogle Landbosforeninger, som for Tiden ikke ere i nogen kraftig Tilstand, kunne henvæ, og det var dog ikke Hensigten med Lovforslaget.

M. P. Bruun: Jeg maa aldeles henholde mig til den sidste ærede Tale, i Mødsætning til den 2den og 3te Landskingsmand for 9de Kreds (Køster og Krarup). Det forekommer mig ikke, at det kan hjælpe Noget, at et Princip er rigtigt, naar dets Udførelse forseiler sin Hensigt. Man kan være temmelig overbeviset om, at de landoekonomiske Foreninger, i hvilke det er bestemt, at Præmierne aldeles ikke eller kun for endel kunne gives til Folk udenfor Foreningerne, have haft deres gode Grund dertil. Man er vel mange Steder kommen til den Erfaring, at det er vanskeligt at holde et talrigt Antal Medlemmer. Det er netop Præmierne, der opfordre navnlig Bondestanden til at træde ind i Foreningerne; det er dem, som de meest tage Hensyn

til, og, kunne de erholde dem, uden at være Medlem af Foreningen, saa træde de ikke ind, og de, der ere deri, melde sig ud; naar Præmierne kunne gives udenfor Foreningen, saa vilde de vel deeltage i Dyrskuet, men alle de øvrige Medlem, som Foreningen vil opnaa, tage de da aldeles ikke Deel i. Jeg vilde have haft megen Betænkelighed ved § 5, dersom den skulde forstaaes saaledes, at Bidrag fra Staten skulde undrages de Foreninger, der kun vilde give deres Præmier enten heelt eller for en Deel til Andre. Kan Sagen ordnes saaledes, som det er antydet af den høitagtede Indenrigsminister og den ærede Ordfører, da vil man jo gaae frem paa den Maade, at, naar for Exempel Præmien sættes til 200 Rbd., 100 Rbd. af Statens Bidrag og 100 Rbd. af den landoekonomiske Forenings, saa faaer Den, der vinder Præmien, naar han er Medlem af Foreningen, 200 Rbd., altsaa det Halve af Foreningens og det Halve af Statens Bidrag; er han derimod ikke Medlem af Foreningen, faaer han kun Statens Bidrag. Kunde det udføres paa denne Maade, saa synes det mig at være det rigtigste, og man opnaaer da begge Hensigter. Jeg troer, at man gjør meget Uret, naar man antager det for en sneverhertet Tendents hos de Foreninger, der have udelukket Andre fra at konkurrere til Præmierne. Man kan være temmelig overbeviset om — jeg maa gjentage det —, at det har sin gode praktiske Grund, og at der ikke ligger nogen sneverhertet Tendents til Grund derved.

Indenrigsministeren: Jeg skal tillade mig at bemærke, at ved denne Sags Forhandling i Statsraadet var der netop Tale om disse oekonomiske Selskaber, som kun give Præmier til deres egne Medlemmer, og eftersom jeg forstod den daværende Indenrigsminister ved Sagens Forelæggelse, antog han, at de vare temmelig almindelige. Det er blevet ytret, at det var kommet til hans Kundskab, at man fandt de af Almuen, som gave Bidrag og vare Medlemmer af Selskabet, naar de faaer, at Præmierne tilfaldt Andre udenfor Selskabet, derover blive fortrydelige, og at det havde bevirket Afgang i det landoekonomiske Selskabs Medlemmers Antal. Det forekommer